

УДК 7.012:76

МЕМОРІАЛЬНИЙ ПЛАКАТ ЯК РІЗНОВИД ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

ГЕРАСИМЕНКО Олена, ШТЕФАН Єлизавета
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
elzashtefan@gmail.com

У роботі представлено результати дослідження меморіального плакату як окремого напрямку у графічному дизайні. Розглянуто меморіальний плакат у творчості українських художників-шістдесятників. Результати досліджень використано при розробці меморіального плакату-триптиху пам'яті В. Чорновола.

***Ключові слова:** плакат, триптих, мистецтво, графічний дизайн, художник-шістдесятник.*

ВСТУП

Плакат виник як засіб для передачі інформації та поступово набув характерних рис і виокремився у самостійний вид графічного мистецтва. Сьогодні плакат як напрям у графічному дизайні активно використовується художниками, є ефективним засобом самовираження художника та відкриває широкі перспективи для втілення ідей і створення алегоричних образів. Також актуальним є такий напрямок у графічному дизайні, як меморіальний плакат, присвячений пам'яті визначних діячів сьогодення і минулого.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Розглянути особливості становлення меморіального плакату в Україні, визначити його характерні особливості та встановити художників, які працювали у цьому напрямі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Мистецтво графіки і плакату як жанрів образотворчого мистецтва детально досліджувалось науковцями упродовж ХХ століття [1]. Плакати рекламні, соціальні, політичні, культурологічні та навчальні виконують різні функції, але, разом з тим, мають спільні ознаки – лаконічність, виразність, ідейне навантаження тощо. Науковцями розглядалися особливості соціального плакату як засобу візуальної комунікації [2], візуальної мови рекламних плакатів [3] тощо.

Серед різноманітних плакатних жанрів важливу роль у сучасному суспільстві відіграє меморіальний плакат, присвячений видатним діячам минулого і сьогодення. У творчості українських митців меморіальний плакат набуває поширення в роботах українських художників-шістдесятників, що підтверджують матеріали музейних експозицій і фондів, зокрема плакати художників А. Горської, О. Заливахи, В. Кушніра та інших, присвячені Т. Шевченку, В. Симоненку, І. Світличному тощо.

Встановлено, що меморіальний плакат переважно представляє конкретну історичну постать та має ряд самотніх ознак: по-перше,

передбачає відображення не лише портретної схожості, а й розкриття рис людини, яка на ньому зображена; по-друге, відображає ставлення художника до даної особистості; по-третє, передає дух епохи, у якій жив діяч.

В сучасному суспільстві також існує запит на меморіальний плакат, зокрема до річниці заснування школи № 235 ім. В. Чорновола міста Києва було виконано Є. Штефан плакат-триптих пам'яті В'ячеслава Чорновола – одного з очільників дисидентського руху 1960-70-х років. Виконаний плакат є графічно-шрифтовим і містить портрет В. Чорновола та цитати, взяті із публікацій діяча (рис. 1). В оформленні елементів триптиха використано зображення калини, соняшника, мікрофона та колючого дроту.

Рис. 1. Меморіальний плакат-триптих, присвячений пам'яті В. Чорновола

ВИСНОВКИ

Досліджено питання виникнення і розвитку меморіального плаката, його особливості та роль у сучасному суспільстві. В результаті аналізу становлення плаката в Україні було визначено українських художників, що є авторами меморіальних плакатів. На основі проведених досліджень виконано триптих, присвячений постаті В. Чорновола.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гула Є. П. Сучасний графічний дизайн: специфіка інтегральної природи творчості. *Art and design*. 2020. №3. С. 25–33.
2. Бадовская В., Артемова А., Пашкевич К., Ежова О. Плакат как средство социальной рекламы. *Technical-Scientific Conference of Undergraduate, Master and PhD Students Chisinau*, 23-25 March 2021, Vol. 2. P. 332–333.
3. Chuprina N.V., Malysh D.O., Golovchanska Ye.O., Gerasymenko O.D., Mykhajluk O.Yu. Graphic Features of the Advertising Posters of Ukrainian Folk and Pop Music of the Second Half of the XX century. *Art and design*. 2021. №3 (15). P. 105–113.

GERASYMENKO O., SHTEFAN Ye.

MEMORIAL POSTER AS A VARIETY OF GRAPHIC DESIGN

The paper presents the results of the study of the memorial poster as a separate direction in graphic design. A memorial poster in the works of Ukrainian artists of the sixties is considered. The research results were used in the development of a memorial poster-triptych in memory of V. Chornovil.

Key words: poster, triptych, art, graphic design, artist of the sixties.